

התרבות הרגשית, ביטוייה ומאפייני ניהולה בהתנהלות צוות מדריכי נוער שהוכשר לחשיבה חיובית

משה אדמוני, מכללת גורדון, moshe.admoni@gmail.com

ד"ר ניצה שוובסקי, מכללת גורדון, nitzas@gordon.ac.il

רקע: התפיסה הקלאסית של מוסדות וארגונים כישויות רציונליות וקוגניטיביות הולכת ומעמיקה כיום להבנתם כמכלול דינאמיות מבוססות רגש, ברות השפעה רבה על כל הרבדים בארגון: דרכי ניהולו, העובדים והתפוקות.

מטרות: מטרת המחקר לבחון כיצד תופשים מדריכי נוער בתחום החינוך הבלתי פורמלי את הרגש, אופני הבעתו וניהולו בצוות אקדמי-חינוכי, במיזם המקדם תואר ראשון ושני לבני נוער לפני צבא. המחקר עוסק בבחינת היבטי הרגש בשיבות הצוות כזירה מרכזית שבה משתפים מדריכי הנוער באתגרים מן השטח, שמובילים אותם לעתים לעימותים, שחיקה וליאות רגשית. לצד זה צפים ועולים בשיבות הצוות גם סממניה של התרבות הארגונית: הרגשות, הדינאמיות והיחסים הבין אישיים בין חברי הצוות ובינם לבין המנהלים.

שיטה: במחקר השתתפו שישה מדריכים ושני מנהלי תחום. המחקר, שהתבצע בגישה האיכותנית, עושה שימוש בריאיון החצי מובנה ככלי לאפיון תפיסתם של מדריכי הנוער את אופני הבעת הרגש ודרכי ניהולו, במטרה לאפיין את התרבות הרגשית המצויה בארגונים. עיבוד הנתונים נעשה לפי גישת התיאוריה המעוגנת בשדה, הכוללת ניתוח נתונים וארגון תמטי שלהם על מנת לאתר משמעות ועומק לתכנים שעלו מהמראיינים.

ממצאים: ממצאי המחקר מעידים על תרבות רגשית מיטבית שמקנה לשיח הרגשי מקום מרכזי בחיי הצוות. בנוסף, נחשפים המרכיבים לעיצוב תרבות רגשית מיטבית, ששותפים לה המנהלים וחברי הצוות כאחד. מרכיבים אלה יוצרים תרבות רגשית של אהבת עמיתים, שמניבה תוצרים חיוביים בכלל הארגון. **תרומות והמשך מחקר:** מסקנות המחקר ותרומתו הן בהבנה כי למנהלים תפקיד מכריע בעיצוב אקטיבי של הנורמות הרגשיות. בנוסף, הרגש כמרכיב מרכזי בדינאמיקה הצוותית מחייב תרבות ונורמות המכוונות את הבעתו לאפיקים חיוביים ובונים. המחקר אף מציע מספר אסטרטגיות לניהול בסגנון משתף ומעצים, המסייעות לעיצוב תרבות רגשית מיטבית. המחקר תורם להבנת מרכזיותו של הרגש בגיבוש הצוות ובהתפתחותו המקצועית, וכן בהבנה כי יש לווסת את הרגשות ולעגן אותם בנורמות בונות וחיוביות לדרכי הבעתם. תרבות רגשית מיטבית מסייעת בהתמרת אתגרי השטח ליסודות לצמיחה חברתית ומקצועית של הצוות. מומלץ לקיים מחקר המשך המשלב בין אסטרטגיות של מנהיגות משתפת ובין אסטרטגיות ליצירת תרבות רגשית מיטבית, במטרה לבחון מודל לבניית צוות כשותף מלא בתרבות הרגשית והארגונית כאחד.